

Виставки зазвичай проводяться з грудня по березень. Нерідко їх влаштовують в лютому – початку березня, коли птахи повністю перелинявши та не приймають участь у розмноженні. На виставки голубів привозиться птиця, яку любителі розводять тільки для краси. Вона повинна радувати око і душу людини, а саме в голубника, не в польоті, а у виставковій клітці, де можливо вловити деталі складання її тіла, відтінки забарвлення оперення, структуру пір'яних прикрас, до єдиної пір'янки правильний малюнок.

Для льотних голубів проводяться спеціальні виставки за стандартом, але для того, щоб на них допустили птахів, їм необхідно налітати в офіційних змаганнях кількість годин, які офіційно оформлені і підтверджені документом. Також голуби широко використовуються в Мелітополі під час проведення різних міських громадських заходів (День міста, Весілля, День визволення міста від німецьких загарбників, Свято закінчення навчання в школах та вузах та інші).

Вони зазвичай беруться в оренду в суботу та неділю у досвідчених фермерів, з умовою, що вони будуть неподалік від їхнього будинку. В іншому випадку вони не повернуться самостійно до себе. Даний спосіб має безліч переваг – можна не турбуватися про підгодівлі і догляді. Якщо враховувати, що на весіллях використовують таким чином цих голубів, то в тиждень можна заробити близько 3000 гривень.

Голубиний бізнес є чудовою додатковою роботою, яка з часом може стати головною для голубівника. За результатами анкетного опитування нами з'ясовано, що більшість жителів міста в незалежності від статі і віку з любов'ю ставляться, як до породистих, так і до диких сизих голубів. Вони хочуть відвідують щорічно виставки–ярмарки голубів та інших тварин, що проводяться в місті.

Економічні показники діяльності приватного голубника середнього розміру, де міститься 10–15 пар маточного поголів'я, а протягом року 30–50 пар молодих птахів виглядають таким чином: будівництво вольєра – 17500 грн.; щорічні витрати (поточний ремонт, підготування догляду за голубами (дезінфекція, придбання переносних кліток для виставок, транспортування голубів на виставки, придбання кормів, придбання медикаментів (вітаміни, мінерали, ліки від хвороб), придбання породистих голубів (для освіження крові), втрати голубів від захворювань та хижаків, під час гонів, придбання фототехніки, придбання ножних кілець, придбання годівниць, поїлок) – 69500 грн., а реалізація вирощеного поголів'я – 4000 грн.

Утримання і розведення голубів декоративних і льотних порід дуже популярно серед жителів міста Мелітополя, незважаючи на значні матеріальні витрати їх власників.

СЕЗОННЫЕ АСПЕКТЫ ОРНИТОФАУНЫ В РАЙОНАХ МНОГОЭТАЖНОЙ ЗАСТРОЙКИ Г. МЕЛИТОПОЛЯ

Кошелев Василий Александрович

*к.б.н., доц. кафедры экологии и зоологии Мелитопольского
государственного педагогического университета имени Богдана
Хмельницкого*

Сороцкая Екатерина Юрьевна

*студентка специальности «Экология» Мелитопольского
государственного педагогического университета имени Богдана
Хмельницкого*

Сусли Юрий Юрьевич

*студент специальности «Экология» Мелитопольского государственного
педагогического университета имени Богдана Хмельницкого*

Онищенко Юлия Александровна

*студентка специальности «Биология» Мелитопольского
государственного педагогического университета имени Богдана
Хмельницкого*

В течение 2015-2017 гг. в районах многоэтажных застроек проведено 40 учетов. В них зарегистрировано 62 вида птиц, в том числе 9 оседлых, 17 гнездящихся перелетных, 25 зимующих (помимо 9 оседлых) и 18 встречающихся весной и осенью на пролете. Всего же на территории города (площадь км²) зарегистрировано 170 видов птиц, в т.ч. 104 гнездящихся.

Основу летней орнитофауны этого типа урболандшафта составляют два вида воробьев, кольчатая горлица, сизый голубь, черный стриж (вместе 80%). Субдоминантами являются скворец и большая синица, а также, в порядке убывания численности: зеленушка, белая трясогузка, деревенская ласточка, щегол. На долю остальных (21 вид) приходится около 5% всего населения, т.е. примерно столько же, сколько на двух субдоминантов — скворца и большую синицу. С 2001г. в городе практически исчезла городская ласточка. В целом население птиц урболандшафта гораздо беднее и однообразнее, чем в ландшафтах сельского типа, причем ниже как общая численность птиц, так и отдельных видов — доминантов и субдоминантов. Так, численность гнездящихся в городском ландшафте большой синицы в полтора раза ниже, чем в сельском ландшафте, скворца - вдвое; кольчатой горлицы - втрое. Еще больше различия в численности у таких видов, как кольчатая горлица, грач, сорока, которые являются субдоминантами в сельском ландшафте и чрезвычайно редко встречаются в городском. Только у двух видов-субдоминантов - зеленушки и белой трясогузки - летняя численность в городском ландшафте не ниже, чем в сельском. Из них зеленушка интенсивно осваивает в городке участки с высокими старыми деревьями. Белая трясогузка находит удобные для гнездования места в пустотах под крышами многоэтажных домов, пищу в виде различных мух

у мусорных баков. Различия в численности воробьев незначительны. Доля всех прочих птиц гораздо выше в сельском ландшафте, чем в городском. Это свидетельствует о большей однообразии населения птиц городского ландшафта (многоэтажная застройка). С точки зрения обитания птиц его можно разделить на: а) шумные городские улицы с разной степенью озеленения и транспортной нагрузки; б) дворы, отделенные от улицы многоэтажными зданиями. Так, в июне на улицах насчитано 214, во дворах - 256 особей птиц, относящихся соответственно к 8 и 7 видам. В течение сезона, с мая по август, идет плавное нарастание численности оседлых птиц с появлением молодняка. Но у грача и скворца численность к концу лета снижается за счет территориального перераспределения и откочевки на окраины и за пределы города.

Осенний пролет птиц, начинается в августе с появлением в городе не гнездящихся здесь видов, в сентябре он хорошо выражен. Из 20 отмеченных видов 7 являются пролетными, причем численность некоторых из них достаточно высока и они становятся субдоминантами (серая мухоловка, теньковка). Основу населения по-прежнему составляют воробьи, сизые голуби (79,6%), кольчатые горлицы и большие синицы (10,6%), на долю пролетных видов приходится всего 3%. Соотношение численности оседлых и прилетевших на зимовку птиц в ноябре уже зимнее (последние составляют 60,3% за вычетом воробьев), как и соотношение видов (10 и 12).

Зимний состав населения птиц городского ландшафта очень сходен с таковым сельского типа, некоторые показатели совпадают, например, средняя за сезон общая численность птиц (359 особей/км маршрута в сельском ландшафте и 349 - в городском), численность домовых воробьев (190 и 200), серых ворон (63 и 66). Городской тип ландшафта зимой гораздо беднее, чем сельский, такими птицами, как сорока (средний показатель - 6 особей против 20 в сельском), кольчатая горлица (26 и 34), большая синица (10 и 15), зато здесь зимует больше грачей (7000 против 7) и галок (50 и 5). Высокая численность зимующих грачей и галок характерна не для всего городского ландшафта, а только для микрорайонов северо-восточной части города, где расположены их массовые ночевки.

Весной, в марте и апреле, в городском ландшафте зарегистрировано 38 видов птиц, т. е. столько же, как и в сельском. Из них 29 - общие для этих двух типов ландшафтов, а среди прочих 10 встречены только в сельском ландшафте, а 8 - только в городском. Различия в населении птиц дворов и улиц в весенний период минимальны. В течение весны на фоне снижения общей численности птиц идет перестройка зимнего орнитокомплекса на летний: уменьшается доля зимующих видов в пользу пролетных и гнездящихся перелетных. В марте появляется только 3 гнездящихся вида (удод, скворец, белая трясогузка), а в апреле - 8 гнездящихся и 7 пролетных.

Основное изменение при формировании орнитокомплексов

городского ландшафта, возникающего на месте сельского, это постепенное количественное и качественное обеднение исходного комплекса. Исчезают в первую очередь самые полезные насекомоядные певчие птицы (соловьи, славки, сорокопуть, деревенские ласточки), но возрастает доля домовых воробьев, черного стрижа, сизого голубя и других типичных синантропов. Однако появление в городских кварталах черных стрижей и сизых голубей не компенсирует утрату дроздовых и славковых птиц. Таким образом, процесс застройки современного крупного города объективно ведет к возникновению обедненных и упрощенных по составу орнитокомплексов. Для их обогащения желательно планирование и осуществление целого ряда специальных мероприятий, направленных на улучшение условий обитания птиц (гнездовых, кормовых, защитных).

МИСЛИВСЬКІ ТВАРИНИ НПП «АЗОВО-СИВАСЬКИЙ» ТА МОЖЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ЇХ СТАНУ

Колячкін Олексій Миколайович

студент спеціальності «Екологія» Мелітопольського інституту екології
та соціальних технологій Університету «Україна»

Ландшафтна унікальність території Азово-Сиваського національного природного парку і пов'язані з нею особливості фауни обумовлені приморським розташуванням, динамікою літоральної смуги в історичному минулому. При цьому як суша, так і акваторія парку входять у відповідні провінції зоогеографічних областей.

Прибережні материкові опустелені степи та піщані степи акумулятивних утворень відносяться до понтійської провінції зони степів Європейсько-Обської під області Палеарктичної зоогеографічної області. Основу фауни провінції складають післяльодовикові релікти Середземноморської фауни з домішкою вихідців з Центральної Азії та Східного Сибіру, що було обумовлено похолоданням клімату в четвертинному періоді. У вузькому значенні територія суші національного парку розташована в межах Азово-Чорноморського зоогеографічного округу.

Територія НПП складається з 2-х частин: Сиваської з акваторією та островами Чурюк і Куяк-Тук та острова Бірючий.

В різні сезони року на території НПП мешкає 224 види птахів, з яких в гніздовий період - 115 (а з урахуванням непідтверджених даних - 132), в міграційний - 181 (205), в зимовий - 74 (85). В міграційний період найбільш цінною для підтримки високого видового різноманіття птахів в межах НПП є акваторія Утлюцького лиману. В зимовий період, особливо, коли вкриваються кригою прісні та більшість слабосолоних водойм, велика кількість птахів використовує для відпочинку, а частково і для живлення, гіперсолону акваторію Центрального Сивашу, яка замерзає